

Lena Katarina
Swanberg

Ljuga lagom

Lena Katarina Swanberg

Ljuga lagom

SAGA Egmont

Ljuga lagom

Omslagsfoto: Shutterstock

Copyright © 0, 2020 Lena Katarina Swanberg och SAGA Egmont

Alla rättigheter förbehålles

ISBN: 9788726918854

1. e-boksutgåva
Format: EPUB 2.0

Denna bok är skyddad av upphovsrätten. Kopiering för annat än
personligt bruk får enbart ske efter överenskommelse med förlaget
samt med författaren. SAGA Egmont Ljuga lagom

www.sagaegmont.com

1.

Brevet låg och väntade när Margot kom hem efter ett förmiddagsmöte med en blivande brud och hennes allt nervösare mamma. Mötet hade tagit mer än dubbelt så lång tid som Margot hade beräknat, ändå hade hon tyckt att hon hade tagit till i överkant.

- Borde ägna mig åt begravningar i stället, tänkte hon missmodigt medan hon samlade ihop sina allt klottrigare anteckningar angående champagne, nej, förresten cava, nej, förresten ska vi inte välja prosecco eftersom brudgummens föräldrar kom från Italien, nej, champagne vore bättre, fast tänk om vi skulle bjuda på ett glas frisk sekt...

- Bröllopsplaneringarna kunde vara skojigast men lika ofta var de värst, hade Margot tänkt för sig själv redan en kort stund in i mötet, och då hade de inte ens börjat prata om maten. Den blivande bruden hade vetat exakt hur hon ville ha det i varje liten detalj...ända tills hon plötsligt ändrade sig:

- Fast vore det inte ännu finare om...?

- Säkert, min älskling, men tycker du ändå inte att det var bra som vi nyss sa...eller vad säger du, Margot?

Margot teg och log artigt. Allt var normalt.

Ovädersmolnen hopades sig vid horisonten, hon kände så väl igen dem. Om en stund skulle Margot bli tvungen att komma med ett avledande förslag om att släppa loss ett halvt duvslag utanför kyrkan, eller varför inte hjärtformade, röda jätteballonger som steg mot skyn? Brudens mamma var angelägen om att dottern skulle få

som hon ville, det var dotterns bröllop. Å andra sidan visste brudens mamma också vem som skulle få fakturan.

- Vad säger du om att sova på saken? Ska vi be Margot att få återkomma, så hinner du tänka igenom allting en gång till?

Den blivande bruden, över trettio och klättrande mellanchefer inom ICA, hade röda fläckar på halsen och såg ut att snart vilja brista i gråt.

- Vi skulle ha gjort som vi tänkte från början, rymt från alltihop och gift oss i hemlighet...

- Nu ska du inte vara fånig, avbröt hennes mamma, vad skulle du då ha haft att se tillbaka på?

- Något litet och romantiskt, lugn och ro, inget tjafs om papper till inbjudningskortet...

- Vem tjafsar? avbröt mamman med växande skärpa, det är knappast jag som...?

- Förlåt mamma, absolut inte, men...

- Det är inte för sent än, inflikade Margot hjälpsamt. Jag kan ordna en underbar bröllopsresa åt er, inklusive vigsel på Arlanda och middag för två under en palm nere vid stranden, rosenblad på handmanglade linnelakan med brodyr...

Den blivande bruden såg ut att vara frestad, men hennes mamma kände att nu var det dags att sätta stopp.

- Tack snälla Margot, men kan du se efter i din bok om du har tid med oss om några dagar? Säg onsdag eftermiddag...så kan jag komma hit direkt efter tennisen, vände hon sig till dottern som nickade tyst bifall.

- Om det här hade varit en film med Julia Roberts, tänkte Margot och tyckte synd om bruden, så hade hon rest sig upp och sprungit.

Högt sa hon entusiastiskt:

- En idé innan ni går...vad tycks om att en massa vita duvor flyger mot skyn precis när ni kommer ut ur kyrkan?

- Ååååh, sa den blivande bruden, låter underbart...
 - Nja, sa brudens mor syrligt, måttligt kul anser jag.
- Duvor är faktiskt rätt skitiga av sig...
- Ballonger, avbröt Margot, hjärtformade ballonger...?

2.

Margot vände och vred på kuvertet. Ett riktigt brev? Det var ovanligt. Posten i övrigt bestod av den vanliga bunten reklam och ett antal mer eller mindre glassiga inbjudningar i tjänsten. Men så var det då det här oansenliga men personligt hanterade kuvertet. Vanligt A5, korrekt frankerat och handskrivet adresserat till Margot Taglieri. Den som skrev var tydligen ungefär jämnårig med Margot själv eftersom bokstäverna i namnet var textade, inte ihopbundna. Den generationsskillnaden hade mamma påpekat för Margot, en av alla otaliga gånger som mamma avrådde henne från ett yrke som hon ansåg antingen höll på att dö ut eller som hon helt enkelt fått för sig att tycka illa om.

Margot log vid minnet. Hon hade en mamma som alltid var lika full av åsikter och goda råd. Nuförtiden skickades de ofta per sms, men det kändes som om de var nästan lika generöst förekommande som när Margot var barn.

Margot hade knappt hunnit börja lågstadiet förrän mamma hade börjat ge henne råd om yrkesval. Storebror Erik fnös och lämnade rummet när mamma försökte med honom, men Margot kunde tycka att det var intressant. Ibland, som när mamma Pia hade varit hos tandläkaren, kom hon hem och satte igång en gryta kalops, trots att alla var hungriga och kalopsen tog minst två timmar.

- Kan ändå inte äta, sa hon. Bedövningen. Ingen kommer att dö av svält för den skull, vi gör en sallad och så äter ni den först och förresten finns det färskt bröd. Bli aldrig tandläkare, Margot. Lova att aldrig bli en

människa som står och tittar in bland andras tänder i förhoppning om att hitta något att borra i.

- Förra gången sa du att tandläkare var fenomenala på att se och ta hand pyttesmå saker.

- Det var då. I dag är en annan dag. Margot, kan du riva lite morötter? Så skär Erik lite äpplen? Medan jag själv tar ett glas rödvin och lugnar ner mig?

- Får vi läsk i så fall?

- Nix. Det är inte lördag idag för någon enda utom mig. Dessutom vill jag hålla er borta från tandläkaren.

3.

Regnet öste ner. Margot såg fram mot en kopp te med honung i innan hon i lugn och ro fortsatte planeringen vid datorn. Det här bröllopet var trots allt snart överståndet. Härnäst väntade tre påkostade privata fester och en rätt liten vernissage för en konstnär med marockanska rötter, så det bara måste bli myntate i glas med guldrand...

Somliga dagar kunde Margot längta efter att få vara barn igen. Tillbaka i skogarna, slita upp dörren eftersom ingen människa låste i byn, lamporna tända i hallen, ljus tält på köksbordet, tekannan rykande het under den sommarblommande huvan på bordet med honungsburken intill. Skolan slut för dagen och inga läxor, inga prov. Mammans röst inifrån skafferiet:

- Är det du, Tatta? Det finns nybakade muffins...

Margot steg in i lägenheten, låste om sig och stoppade tillbaka nyckelknippan i väskan för att slippa leta efter den senare. Hon slöt ögonen och stod helt stilla. Att åka till Värmland var det inte tal om. Men tröttheten fick hela långa hösten att kännas som ett enda långt passerat bäst före-datum och en tanke slog henne. Tänk om hon skulle åka till Capri?

Hyra ut lägenheten i Stockholm, bo i pappa Marios lilla hus på gården i några år till, leva billigt, odla tomater vid den ockrafärgade husväggen i söder? Ägna sig åt hotellet ett tag, göra pappa glad?

Tanken lockade. Det enkla livet tedde sig inom räckhåll. Trivseln, solen, maten, kaféerna. Det vardagliga

kretsloppet. Margot såg för sig den väldiga komposten som låg ytterligare ett par terrasser ner från det lilla hus som hon vartefter hade börjat kalla sitt eget. Värmen ur den blivande myllan, livet ur något som nyss tedde sig som död. Som tonåring hade Margot grälat med mamma Pia om all kompostjord som hade gått förlorad under åren när hon hade slängt rödbetsblast, potatisskal, torra brödkanter och kaffefilter i sophinken i köket.

- Om du åtminstone hade bott i lägenhet i stan. Men på landet? Mitt i Värmland? Samtidigt som du odlar potatis och spenat? Hur kunde du?

Pia hade skakat på huvudet.

- Jag vet, Tatta, det var idiotiskt, men måste vi verkligen ta den striden en gång till? Numera komposterar vi ju varenda lökskal...

- Margot. Sluta kalla mig för Tatta, du vet att jag hatar det namnet.

- Förlåt, min älskade lilla gumma, jag bara glömmer...

- Och lilla gumman låter otroligt förminskande.

4.

Det var under åren på Capri som Margot hade upptäckt sin förmåga att organisera. Värmland och skolan var äntligen så välsignat långt borta, hon nästan glömde skälen till sin uppflammande ilska och upplevelsen av instängdhet i någonting som hon inte längre var. När tvånget att försvara sig och hävdelsebehovet upphörde kunde hon utveckla nya sidor. Sluta att skapa sin egen motvind. Hon kunde till och med se att det hade krävts mycket lite för att ställa henne på högkant.

- Det kommer att göra dig gott med miljöbyte, hade mormor till exempel sagt med sin lugna röst, och omedelbart var Margot så gott som redo att ställa in resan till Capri.

Mamma hade kastat en varnande blick och Erik hade skrattat högt:

- Akta er, ser ni inte att hon bits?

Margot rynkade pannan. All denna avighet, mamma hade beskrivit det som att en arktisk vind drog genom huset varje gång hon kom innanför dörren.

Ingenting var så svårt för mig som att ta emot som vänlighet, tänkte Margot, varför nickade jag inte bara och sa att mormor hade rätt? Aldrig skrattade jag bort saker, så där lätt som Erik alltid kunde.

Det hade varit lättare på Capri. Annorlunda. Andra förväntningar. Ingen som undrade om hon var arg, en massa praktiska sysslor som måste göras. Gäster som

förutsatte att ägarens dotter var på gott humör, för varför skulle hon inte vara det?

Olivträd, apelsinskörd, lavendel och blommande mandelträd, bilderna drog som en ljum vind genom Margots hjärnvindlingar, där hon stod i hallen. Till och med den omtvistade komposten hade varit vacker. Utblommade änglatrumpeter, tomater mer djupröda än någonsin på väg in i förruttnelsen. En eftermiddag i den dallrande hettan hade Margot tagit en vända ner till komposten med en bunke övermoget söndersprickande persikor som drog getingar till hennes lilla trädgårdsbord. Allt det där blöta och blanka. Blotta anblicken hade gjort henne så tung i kroppen. Eller om det var värmen.

Margot öppnade ögonen och sköt bort tanken på Capri. Allt det där var då. Längre sedan. Nu var bättre. Anfällen av längtan efter barnslig omvårdnad eller behov av att backa i livet kunde dyka upp ibland när Margot hade lite för mycket att göra. De brukade gå fort över.

- Skönt att slippa tänka på hotellet dygnet runt och skönt att bo ensam, tänkte hon, medan hon låste upp ytterdörren på nytt, denna gång för att varsamt lyfta ut paraplyet i trapphallen och parkera det uppfällt utanför dörren, så att det fick rinna av.

5.

Självklart fanns det en hel rad goda skäl till att mamma Pia bodde kvar i Sverige med Margot och Erik, när pappa Mario utan större åthävor återvände till sin barndoms Capri för att ta över familjehotellet med vidhängande kafé. Inte för att de hade diskuterat det särskilt ingående, de var inte den genompratande sorten någon av dem. Snarare hade de alltid vetat. Mario skulle ta över hotellet och Pia skulle vilja vara kvar i Sverige.

- Du kanske ändrar dig? sa Mario förhoppningsfullt.

- Det är långt dit, sa Pia undvikande.

Därvid blev det. Samma återkommande repliker, tiden gick. En dag hade Marios pappa ringt, och då hade båda vetat:

- Jag måste åka tillbaka. Det är dags.

Pia hade nickat. Lyft upp dottern i famnen.

- Du kommer inte med?

- Inte nu. Sedan, kanske. När barnen blir större.

Det blir mönster även av sådant som inte låter sig formuleras. Så småningom hade Mario återvänt till Sverige om vintrarna när hotellet hade lågsäsong, och hade Pia och barnen lika regelbundet åkt ner till Capri om somrarna. I början hade de rest fram och tillbaka så ofta de hade råd, särskilt Pia och barnen eftersom Mario hade hotellet att tänka på. Med åren reste Pia alltmer sällan.

- Jag står inte ut med ett enda charterflyg till! Säg till alla dina systrar att de gott kan ta över ett tag. Varför måste alltid just du sköta hotellet?

- Därför att jag är sonen, svarade Mario tålmodigt, det här har vi pratat om så många gånger, Pia, *amore*, inte nu igen...

Kärlek är i grunden obegriplig. Längtan gick aldrig över, diskussionerna fortsatte som förut, skilsmässa var det inte tal om.

- Det är din tur nu, Mario, jag åkte senast!

- Pia. Hotellet.

- Mario, hur skulle jag kunna glömma det jävla hotellet?

- Det försörjer oss, *amore*. Hotellet är mitt arbete.

- Hotellet är ditt liv! Men barnen, Mario! Och vi då, du och jag?

- Kom hit, Pia. När du vill. Du vet var jag finns.

Med bredband, sociala medier och EU-medlemskap blev det så småningom lätt att hålla daglig kontakt över nationsgränserna. Ingen hade en tanke på att avbryta kontakten, tvärtom, Pia och Mario fortsatte att diskutera vem som skulle flytta vart.

Helst för gott. Pia förordade Sverige, särskilt sedan Erik och hans Susanna hade fått en liten Alice. Mario förstod av hela sitt italienska hjärta, men han hoppades fortfarande att antingen Margot eller Erik skulle flytta ner och ta över familjehotellet.

- Varför vill ni stanna i mörkret, tystnaden och kylan? När det finns sol, samtal och värme här hos mig? Vem behöver skog?

- De lever sina liv, Mario, de är precis som du och jag en gång i tiden.

- Det är de inte alls! Flyttade jag inte hem och tog över hotellet? När papa ringde och bad mig komma?

- Gav order, Mario, det var andra tider.

- Det är det jämt, Pia *mia*, allt är nytt och allt är gammalt. Mario tyckte att kunde inte Pia bo på Capri

hela året, kunde hon åtminstone bo hos honom betydligt längre.

- Det är ju därför vi är lyckliga, *bello*, ropade Pia, vi nöter inte på varandra!

Mario suckade tungt. Var det trots allt dags att ge upp? Hur många gånger hade han och Pia fört samma diskussion utan att komma någonvart?

Länge hade han varit av exakt samma åsikt som hon, och varje gång han såg sin hustru blev han lika förälskad som första gången han såg henne. Men Mario hade börjat känna sig ensam om kvällarna. Det hade han aldrig gjort som ung. Han hade saknat sin familj, visst hade han det, men han hade faktiskt fullt upp som det var. Hans rödhåriga Pia hade med sin ljusa hy aldrig varit vän med solen, och när hotellet var fullt sprang Mario ärligt talat hellre med parasoller till sina betalande gäster än såg till att hans bortskämda svenska hustru aldrig behövde gå ut i den brännande solen.

- Varför pratar du alltid om hur tråkigt det är att allt förändras? Och så blir du ändå besviken över att jag tänker likadant som då? frågade Pia frustrerat när hon och Mario ännu en gång hade hamnat i en diskussion om vem som borde bo var.

- Du är Pia, svarade Mario lugnt, du är alltid Pia. Hur du än gör.

Somligt går inte över. Det är så det är, tid har inte med saken att göra. Däremot hinner mönstren förändras över tiden, fast Pias behov av skog och Marios lojalitet till familjetraditionen etablerades onekligen tidigt. De hörde ihop. Men de levde alltmer sällan tillsammans.

6.

PIA BERÄTTAR:

Fast så enkelt var det förstås inte. Ett långt äktenskap är inget vidöppet dockskåp. Att beskriva det utifrån är en form av övergrepp. Det är svårt nog att se skeendet inifrån, ett trevande ibland åren som går, sanningen förlorad. Den ene minns inte, den andra har glömt. Sådant som fanns.

Jag sa det till Brita när vi satt vid eftermiddagskaffet, jag hade gräddat lagom stora muffins åt oss, absolut inte sådana där amerikanska som jag har sett i stan. Brita sträckte sig efter en med blåbär, log snett och sa åt mig att välja vilken sanning jag ville:

- Dra inte in mig bara!

Det är skönt att bli äldre. Det är inte särskilt länge sedan som Brita och jag tog oss loss ur de gamla rollerna och blev vänner. Strax innan lilla Alice föddes, om jag inte minns fel, mitt och Marios första barnbarn. Britas första barnbarnsbarn. Tidpunkten är ingen slump. Jag inser detta.

Öppningen kom en dag när jag råkade kalla Brita för mormor.

Man kan vardagsprata länge utan att kalla någon vid namn, men det var en granne med vid köksbordet just den dagen. Därför hamnade vi i ett läge när jag pratade om Brita i stället för till.

Mormor, kallade jag henne. Det är vad barnen säger, jag gjorde som de. Jag är mycket för att inte krångla till saker. Om jag är mamma, måste Brita bli mormor. Enkelt. Inte tänkte jag på att min egen mamma var människa.

Har jag någonsin sett henne som sin egen person? I förhållande till mig hade hon alltid sin givna roll. Resten brydde jag mig nog inte mig om.

Jag minns en gång för mycket länge sedan, en bekant som kritiserade Britas sätt att klä sig. Hon skulle vara snyggare om hon lade bort de där gamla långtröjorna som hon alltid sveper om sig. Det som förvånade mig var, att tröjorna över huvud taget lät sig kommenteras. Brita har jämt tröjor som räcker henne till knäna, alltid samma modell med stora fickor. Hon sticker dem själv.

Andras sätt att klä sig kunde jag kommentera. Vad min mamma hade på sig såg jag inte. Hon var mamma, helt enkelt, en närvaro snarare än en människa. Så var det, fast formulerat har jag gjort först efteråt. Men när jag kallade Brita för mormor där vid köksbordet, då var det som om jag hade hållt bensin i en brasa.

- Gammal är jag men jag är faktiskt inte din mormor, Pia. Ska jag aldrig få bli Brita igen? Bara för att jag födde dig för en oherrans massa år sen?

Det gick inte att höra om hon var arg eller ledsen. Kanske var det en blandning. Själv blev jag mest perplex, men när vi talade om det nästa dag sa Brita torrt, att det som brann hade väl i vanlig ordning legat och pyrt en stund. Jag blev lättad när jag hörde hur hon lät, den tonen kände jag igen. Utbrott ligger inte för Brita. Hon är en sådan som sitter och älta. Sedan den gången är hon i alla fall Brita för mig också. Vi vet var vi har varandra.

Ibland funderar jag på att säga till Tatta att hon ska sluta mamma mig hit och dit. Men så länge jag inte ens

klaras att byta till Margot, är jag väl inte riktigt framme.

Det är först när oron släpper som man råar med att avveckla mammigheten. Ofta önskar jag att glädjen över lilla Alice kunde ta över helt och hållet. Att jag fick lägga mammaskapet bakom mig. Jag tycker om att vara farmor, och jag hoppas att jag någon gång blir mormor också. Men hur gör jag för att sluta vara mamma?

Varje gång jag ser mig i spegeln blir jag förvånad. Ska det där föreställa Pia? Ser jag ut så? Låg inte den tunna guldkedjan, den som Mario gav mig en dag som jag aldrig glömmer, runt en annan sorts hals?

Mario och jag var tjugo, nyss fyllda, när vi möttes. Vad visste vi om oss själva utom att vi inte längre var barn? Vad förstod vi om livet? Lita inte på någon över trettio, sa vi och skrattade. Gud så dumt.

Det märkligaste med de där åren, kan jag tycka nu när jag ser tillbaka, är med vilken tillförsikt jag såg på framtiden. Jag kan inte minnas annat än att jag trodde att jag var klar. Färdig. Redo.

Märkligt detta. Livets ovisshet, ändå den sega föreställningen om att ögonblickets sanning kommer att bestå. Förändringen är pålitlig, ingenting annat. Detta är vad jag lärde mig med åren, och det tog sin tid. Försättningen funderade jag aldrig över. Numera gör jag knappt annat.

När Mario och jag möttes fanns mest av allt en upplevelse av frihet. Marios pappa hade en idé om att ende sonen skulle göra en insats som volontär, innan han tog över familjehotellet på Capri. Det hade Marios pappa gjort när han själv var ung, när kriget var slut och Europa låg i ruiner. För Marios pappa var vägen bort oupplösligt sammanlänkad med vägen hem. Så även om Mario

lämnade Capri, skulle han komma tillbaka. Det varsjälvklart.

Mario trodde, att han valde att åka. Den som valde var hans pappa. En familj liknar en tovad stickning. Även tussen som sliter sig loss kommer någonstans ifrån. Det vet den.

Så var det väl för mig också, fast på ett annat vis. Ge dig i väg, sa Brita, lär dig något, gör vad du vill, bygg dig ett liv!

Menade hon att jag skulle återvända till skogen när jag hade rest klart? Det vore olikt henne. Hon öppnade dörren och släppte ut mig. Körde ut mig. När jag återvände öppnade hon dörren på nytt, log lite och släppte in mig. Hon gjorde en handrörelse in mot dunklet och de irrande skuggorna i rummet intill, ständigt detta sparande på lampor.

Men det Brita sa var, att som jag själv kunde se var hennes hus fyllt av dåtidens människor och minnen. Jag rymdes inte.

- Det finns ett bra hus som står tomt i utkanten av byn, sa Brita, där kan du bo, men först ska vi ha oss en kopp kaffe. Och så plockade hon fram den där gamla flottiga kaffekvarnen som hon envisades med längre än någon annan.

Nu efteråt förstår jag inte varför det irriterade mig så mycket att Brita alltid gjorde som hon själv ville. Det gör ju jag med och Brita tyckte om sin kaffekvarn:

- Det är ingen brådska, sa hon och drog veven runt, runt innan hon drog ut den lilla trälådan nederst och drog in doften i näsan.

- Mmm, sa hon, och varje gång höll jag på att omkomma, så irriterad blev jag.

- Alla andra brygger kaffe, varför måste du hålla på med din gamla sump?

- Pia lilla, jag är inte som alla andra, det intresserar mig inte. Vill du ha kaffe i mitt hus får du dricka det på mitt vis. Annars ska du kanske gå hem till ditt?

Jag trodde länge att Mario och jag var lika. Att det var likheterna som höll ihop oss. Snarare låg attraktionen i olikheterna. De vidunderliga gapen som inte gick att överbrygga om vi inte grep efter varandra och höll om. Hårt. Nära. Så nära vi kunde komma och det hände att vi nästan förlorade oss, men efteråt lade han alltid min högra hand mellan sina båda och sov.

Det är möjligt att Mario tänkte som sin pappa redan när han och jag träffades. Att han visste att han skulle hem till Capri. Och kanske växte granskogen sig tät och svamprik i min själ redan då? Fastän jag inte visste det? Fastän Brita aldrig uppmanade mig att komma hem?

Det spelar ingen roll. Inte längre. Ju äldre jag blir desto fler dimensioner gör sig synliga. Kanske blir det så om man har tillräckligt mycket tid för sig själv. Brita brukade säga att det var på det viset.

- Du vet, jag sitter och funderar, sa hon, det är väl för att jag har tid.

Precis så är det. Fast då irriterade det mig att hon sa så där, jag tog det mesta hon sa som en anklagelse. Kom jag inte ofta nog, kanske, jag som såg till att titta förbi vareviga dag?

Brita hade bara kommit längre än jag. Det vet jag först nu, för numera har jag också tid. Allt oftare är det som att sådant som hon sa då, det fattar jag långt senare. Mina egna erfarenheter låg liksom och väntade i rummet intill.

Och efter nära fyrtio år med Mario, vet jag inte mycket om hur min man tänker. Däremot vet jag mycket om hur han gör. Hos en del finns det tydliga samband mellan tänka och göra. Med Mario är jag mer osäker. Han talar, men inte särskilt ofta om sådant som han verkligen funderar på. Om han nu alls gör det.

Jag vet bara, att jag aldrig kan vara säker på hur det ska bli. Så är det med Mario. Jag får bestämma själv om jag vill att något ska bli bestämt, och sedan kan det hända att han gör tvärtom. Man vet inte särskilt mycket med Mario.

Det är precis tvärtom med hans systrar. De säger rätt ut vad de tänker och när det är avklarat frågar de om man är hungrig. Mellanrum finns inte. Systrarna tycker om att gräla och att kramas, de står tätt intill mig och talar mycket högt. Vi kramades inte när jag växte upp. Skakade hand gjorde vi, bockade och neg. En smekning över kinden, över håret, en blick, leenden, allt sådant minns jag. Men kramar?

En kort nick på några meters avstånd, det räckte väl. Till vardags. Nu kramas alla, det är onödigt. Leka finfolk mitt uppe i skogen.

Marios systrar är snälla, jag vet. De menar väl, fast de kan verkligen göra mig utmattad. Tröttar de Mario också?

Jag frågade honom en gång, han kastade en förbryllad blick på mig. Sedan ryckte han på axlarna. Log och kastade en slängkyss, mina frågor är gömda under alla avvärjande slängkyssar han slängt mot mig genom åren. En blinkning, ett leende, en kyss åt mitt håll. Detta är Mario, mitt gåtfulla skydd mot allt.

Jag har ställt så många frågor. Alla dessa kyssar i stället för svaren jag aldrig fick. Jag hade lika gärna

kunnat tiga. Men görandet hos Mario, det såg jag. Det ser jag fortfarande. Jag ser vad min man gör. Det räcker.

Som ung hade jag en luddig idé om att inget mänskligt skulle vara mig främmande. Vilket svammel. Det betydde egentligen bara att jag skulle långt bort från skogen och den här byn. Slippa tristessen som jag numera har döpt om till lugn och ro. Det var lätt för mig att känna igen mig i Tatta, förlåt Margot, den gången hon ville bort. Jag hade varit likadan. Hon trodde mig inte, fastän jag sa hur det var. För henne stod jag stilla. Där jag alltid hade stått och alltid skulle stå. På mödrars vis.

Hårt arbete, ingen lön, torftiga baracker och enkel mat. Detta är vad som lockade mig den gången. Hade någon erbjudit lyxhotell och ostron hade jag inte åkt. Det gick ingen nöd på mig under uppväxten, inte ens när pappa dog ifrån mamma och mig, han var sjuk ganska länge och jag var liten. Brita grät, minns jag. Det bekymrade mig mer än att min pappa var död. Mammor ska vara glada.

Nej, det gick ingen nöd på mig. Förmodligen var det därför som fattigdomen intresserade mig. Jag ville se vad jag gick för, och det jag så småningom fann var, att jag var beroende av skogen. Jag trodde alltid att jag ville ha ljus. Men om priset för ljus var att jag förlorade skogen? Då valde jag mörkret. Skogen bodde i mig. Precis som vitljuset och de vassa kalkbranterna hade fäste i Mario.

Det visste jag inte. Kanske Mario visste? Det vet jag inte, för inte heller på den frågan fick jag svar.

Det kunde irritera mig, att Erik och Margot inte visste mer än de gjorde. Jag ville att de skulle ha den plan som jag själv aldrig hade, så jag berättade om allt de kunde

göra. Bara de ville. Allt var möjligt, sa jag till dem, världen låg öppen som en bibliotekshylla.

- Erik, sa jag, vart är du på väg?

- Till fotbollen. Jag ska bli proffs.

För det mesta ville de ingenting särskilt.

- Tagga ner, morsan, lugn. Sen. Måste softa lite först.

Brita var otålig på samma vis när jag växte upp, fast av helt andra skäl. Jag fick ju välja, sa hon, så varför valde jag inte? Hon hade minsann inte fått välja.

Jag minns inte mina val. Förmodligen valde jag Mario mer än något annat. Sedan valde livet resten.

Det jag vill säga är, att slumpen finns inte. Allt hänger ihop. Därför körde Mario lastbilen som kom och plockade upp mig och ett gäng andra ungdomar vid stationen den där dagen, och jag svär, jag kände igen honom.

Herregud, tänkte jag, han finns, just de orden, och jag glömmer aldrig min förvåning. Över att Mario fanns, över att jag älskade honom. Det gör jag fortfarande.

Det händer att jag blir rädd. Kommer kärleken att hjälpa mig om Mario inte längre finns? Jag frågade Mario vad han trodde om detta, och det är klart att jag inte fick något svar.

Men jag är täckt av kyssar.

7.

Efter en uppväxt sprängfull av goda råd om yrkesval hade Margot Taglieri en enda plan i huvudet. Skoltiden var över, äntligen, och hon skulle bort. Långt bort. Vart som helst. Mario tolkade Margot på sitt eget vis:

- Jag förstår exakt hur du tänker, du är min dotter, självklart ska du komma till Capri!

- Jag kommer, pappa, men det är inte säkert att jag stannar, meddelade Margot, och Mario suckade. Flickan var nog ganska lik sin mamma. Trots allt.

Det sa han inte. Mario hade aldrig tyckt att det var nödvändigt att redovisa vad han tänkte. Det räckte gott och väl att hans många systrar satte ord på allt. Och när Margot sedan anlände till ön med sin demonstrativt lilla packning, var Mario glad att han nöjt sig med att boka biljetten, för hans systrar hade gjort betydligt mer. De hade hämtat Margot vid flyget i Neapel, förfärade nypt henne i kinderna och sagt att hon var mager, undrande plockat med hennes spretiga frisyr och fyllt henne med pasta innan de äntligen satte henne på kvällsbåten till Capri. Margot kände sig långt från Värmland, samtidigt hemmastadd på ett sätt som hon inte förmådde hantera. Så inför fastrarnas omsorger och oförblommerade kommentarer, gjorde hon som hon brukade när hon var osäker.

Hon teg. Log när det krävdes. Sa några ord på italienska ibland och ångrade sig när hon märkte fastrarnas förtjusning. På kajen, så nära landgången som

det bara var möjligt utan att ramla i hamnbassängen, stod Mario, gråtfärdig av glädje.

- Du kommer bli lycklig här, *cara*, sa Mario ömt, Capri kommer göra dig gott.

Margot kramade om honom. Fastrarna hade tydligen skvallrat. Berättat allt som de redan hade ropat till henne själv, men hur ser du ut, och vad du är tyst och varför skrattar du inte som du gjorde när du var liten?

Mario hade artigt lyssnat på sina systrars bitska kommentarer, men han lät sig inte påverkas. Att Margot kom var så oändligt mycket viktigare än hur hon såg ut.

Margot var tacksam för Marios tysta godkännande. Hon hoppades att Mario hade rätt. Margot tyckte om tanken på att bli lycklig. De sista åren i skolan kunde hon vara utan.

Försiktigt uttryckt.

- Berätta för mig om Värmland, sa Mario medan de tog bergbanan upp till hotellet, det var så länge sedan jag var i skogen...aaaah en rikedom av *porcini*...

Margot teg. Hon hade ingenting att berätta om Värmland.

- Vi måste ringa och berätta för Pia att du har kommit fram.

- *Sí*.

- Du kommer att ta över när jag är gammal, *bella*! Du kommer att älska solen, precis som jag, du kommer aldrig att föredra kålpudding framför *pasta fresca*!

Margot kastade en snabb blick på Mario och rättade till den gråa ryggsäcken med lädertampar som mormor hade hittat uppe i ett skåp på vinden. Pia hade sett på ryggsäcken med sina kritiska mammaögon. Hon hade förstås velat tvätta den. Ingenting blev någonsin så rent att det inte kunde ta ett varv till i tvättmaskinen om Pia fick bestämma, men Margot hade snabbt ryckt åt sig

påsen i nött kanvas och sagt nej. Mormor visste. Som vanligt var det hon som förstod. Ryggsäcken var perfekt.

- Du tänker väl inte hålla på så där hela tiden? sa Margot till Mario med sitt mest ogillande tonfall. Säger att jag ska ta över?

Mario ryckte på axlarna, log brett och kastade en slängkyss åt dotterns håll. Så lik sin mamma. All denna granskog. Lilla Margot. Hans egna bruna ögon, men sin mors nattsvarta blick.

- Jo, absolut, sa han och skrattade högt, *Margita mia*, varje dag, flera gånger varje dag kommer jag säga att du är vacker, att jag är glad att du är här och att jag hoppas att du stannar. Och tar över allt!

8.

PIA BERÄTTAR

Hade jag sagt till min dotter att den där ryggsäcken hade jag på mig när jag träffade Mario, hade hon aldrig tagit emot den. Även en bra ryggsäck kan vara omöjlig om den har tillhört ens mamma. Jag vet mycket om sådana saker.

Men jag förstod ju också att säcken skulle vara rätt för Margot, gråsliten och nött på ett sätt som jag vet att hon gillar.

Vad är med ungdomen som så gärna letar fram det som är gammalt? Gärna trasigt? Jag minns hur gammal jag själv kunde känna sig innan jag fyllde tjugo. Märkligt. All denna släta hud och så uråldrigheten på insidan. Det är som att ju äldre jag blir, desto mer blir jag tvärtom. Rynkigare och lättare till sinnes.

- Till slut går vi i barndom, sa jag till Mario häromdagen, och så berättade jag om ryggsäcken.

Han mindes den.

- Den var ful redan då.

Jag fick honom att skratta. Precis det som jag var ute efter. Det är min stora uppgift i Marios liv, att lätta upp. Mario har verkligen sin skuggsida.

- Precis som Capri, säger jag till honom.

Jag tänker ibland, att jag kunde ha blivit en annan om inte Mario hade kommit farande i sin lastbil. Men han kom ju. Kvinnan som jag kunde ha blivit om detta inte hade hänt? Henne känner jag inte.

Fast jag känner igen mig i min dotter Margot. Hennes absoluta vilja att lämna skogen bakom sig. Ilskan. Hon ville bort.

Iväg. Jag saknade henne redan innan hon hade åkt, det var som om jag visste att vi kunde förlora henne.

Fast Mario var lycklig. Jag hörde hans glädje så tydligt där nerifrån ön och det blev väl en balans. Trots allt. Nu var det var Marios tur att försöka. Nå fram.

Så jag tog ryggsäcken och gick över till Brita.

- Säg att den är din, sa jag, för då kommer Tatta att ta emot den.

- Margot, sa Brita, tonen var tankspritt tillrättavisande.

- Margot.

- Du är klokare än jag var i din ålder, Pia, tillade hon vänligt, såg på mig med sin lite gammelvattnigt blåa blick och tryckte den gamla ryggsäcken mot bröstet. Kommer du ihåg vad vi bråkade om den här?

- Ja. Du tyckte den var för ful för Europa.

- Men du gjorde som du ville. Och det var dit jag strävade. Frestelsen när man är ung, det är att bli som alla andra.

Passa in.

- Inte jag.

- Nej. Och inte Margot heller. Ryggsäcken tog dig till Mario, det blev rätt för dig. Den här ryggsäcken trär din dotter på sig när hon åker till Mario, det blir rätt för henne också.

- Hon tar den inte, om jag ger den till henne.

- Nej. Och det hade inte du heller gjort, inte i den åldern.

Jag nickade. Gråten satt värkande tjock i halsen på mig, jag tvingade mig att hålla emot. Margot var så ung. Så skör, sårad av något som jag aldrig fick veta. Jag

försökte. Å, jag försökte. Hon teg, alla teg till slut, som bedövade av tystnad.

Jag hoppades att Capri skulle vara rätt. Hon hade sin givna plats där, hon var välkommen.

- Kanske blir "La Bella Famiglia" det hon vill ha, tänkte jag. Hotellet tillräckligt litet för att alla ska behövas och tillräckligt stort för att hon ska få visa vad hon går för.

Precis så blev det. Självlärt fick inte Margot bestämma själv på hotellet, men det var tydligen ändå så hon upplevde det.

Och nog för att Margot kunde överraska med sina vägval, men den röda tråden var ändå att hon var chef över sitt liv.

Under ett av mina besök i Stockholm under alla dessa år när Margot har vägrat att ens närma sig Karlstads flygplats, hade hon blivit försenad till vår lunch. Hon sa en adress, jag åkte taxi dit, släpptes in i ett myller av människor, blommor, tyger och plaststolar som gjorde sitt bästa för att se ut som om de var gjutna i guld.

Där stod Margot som en general i strid. Lugn, samlad, tydlig röst. Hon beordrade fram precis vad som helst som avsåg att förvandla vardag till fest, strunt samma vad.

Själv stod jag stilla innanför dörren. Ett ögonblick av glädje. Det var som att se en kär människa komma hem. Jag såg hur hon utan minsta tecken på stress lyfte handen för att vinka åt mitt håll, hon hade sett mig, samtidigt som hon vände blicken mot någon som hade synpunkter:

- Hörde inte riktigt, förlåt, men det lät rätt klokt, dra det en gång till...

Margot hade lärt sig mycket av Mario, det såg jag. Hotellets gäster uppskattade att man erbjöd det oväntade, men de flesta ville veta att någon höll ordentligt i trådarna.

Margot var bra på sitt jobb. Jag sa det till henne med uppriktig beundran under vår försenade lunch. Att medarbetarna hanterade min dotter med respekt var det som gladdde mig mest, inte framgångarna i sig. Det kändes nästan högtidligt, trots att jag väl inte har gjort annat än berömt henne sedan hon var liten.

- Det är ett kul jobb, konstaterade Margot och drack en klunk mineralvatten till sin sallad, medan jag firade mitt Stockholmsbesök med ett glas vin till en god paj med lax och spenat.

- Finns inte hemma i byn, förklarade jag, precis som jag alltid gjorde, och Margot nickade så där tålmodigt som vuxna döttrar gör, när mammor liksom bara orkar hålla på.

- Fast hade jag inte mitt nät av scenografer och ljuddesigners och kockar och stylister och sångare och dansare så kunde jag sitta och spraka som ett tomtebloss i ett hörn utan att någon brydde sig, tillade hon lugnt.

Jag lade ner gaffeln. Trodde inte mina öron.

Tydligen märktes förvåningen, för Margot log:

- Man lär sig, sa hon, men det tog tid innan jag lärde mig att delegera. Be om hjälp, med andra ord. Det händer fortfarande att jag håller i allt. Om jobbet är lagom litet och kul - och det finns en skaplig budget.

Jag nickade. Lyssnade. Jag var lycklig.